

CÍVISTERV
VÁROSTERVEZŐ ÉS ÉPÍTÉSZ IRODA
BETÉTI TÁRSASÁG
Levelezési cím: 4031 Debrecen, Derék utca 245
Iroda: Debrecen, Széchenyi utca 8 sz.
Tel:(30) 9818-172, Tel/fax: (52) 531-732
Email: civisterv @ hu.inter.net

VEKERD KÖZSÉG

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

Vezető településtervező:

Zsembéri István
TT-1-09-0016/2001.

Településtervező munkatárs:

Baglyos Szabolcs
TT-2-09-582/2003

Környezetvédelmi tervező:

Lévai Béla
HBM MK 09-0036

Víz– csatorna– gáz– közmű
vezetőtervező

Szabó Lóránt (Galog Bt.)
V4dg-, V3ag-1(06)/09-0408

Villamosenergia, hírközlés
vezetőtervező:

Rutkovszky László
SZV-614/88.

Közlekedéstervező:

Vasas Károly
K1d-1(05)/09-0285

D e b r e c e n, 2005. június hó

Zsembéri István
Ügyvezető

TARTALOMJEGYZÉK

- Külzetlap
- Tartalomjegyzék
- Műszaki leírás

0. BEVEZETÉS

I. TELEPÜLÉSALAKÍTÓ TÉNYEZŐK

0. Regionális összefüggések, térszerkezeti helyzet

1. Természeti-táji adottságok
2. Történelmi áttekintés
3. A népességszám alakulása, összetétele
4. A gazdasági, adottságok és fejlesztések
5. Infrastrukturális adottságok és fejlesztések
6. Műemlékek és idegenforgalom

II. A KÜLTERÜLET ADOTTSÁGAI ÉS ELHATÁROZOTT FEJLESZTÉSEI

1. A külterület adottságai
2. A külterület elhatározott fejlesztései
3. Természetvédelem, tájvédelem

III. A BELTERÜLET ADOTTSÁGAI ÉS ELHATÁROZOTT FEJLESZTÉSEI

1. Területfelhasználás, településszerkezet

IV. ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

1. Az értékvédelem célja
2. Helyi értékvédelmi kataszter
3. A fontosabb védendő épületek

V. KÖRNYEZETVÉDELME

VI. KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS

VII. KÖZMŰFEJLESZTÉS

TERVLAPOK ÉS RAJZOK JEGYZÉKE:

I. VIZSGÁLATOK

Vizsgálatok tervlapjai:

V-1 /a	Külterületi vizsgálatok	M = 1 : 20 000
V-1/b	Igazgatási terület – Meglévő településszerkezet	A/3 szövegközi
V-2/a	Belterületi vizsgálatok	M = 1 : 4 000
V-2/b	Belterület – Meglévő településszerkezet	A/3 szövegközi
V-3 szövegközi	Helyi értékvédelmi vizsgálat:	A/3

II. ALÁTÁMASZTÓ MUNKARÉSZEK

T-1	Településszerkezeti terv – Igazgatási terület (M=1:10 000 léptékű -jóváhagyásra kerülő- terv a III. kötetben)	A/3 szövegközi
T-2 szövegközi	Településszerkezeti terv – Belterület és környezete (M=1:4 000 léptékű -jóváhagyásra kerülő- terv a III. kötetben)	A/3
T-3	Környezetalakítási és tájrendezési terv és örökségvédelmi hatástanulmány	A/3 szövegközi
T-4/a	Környezetvédelem I. - Külterület:	A/3 szövegközi
T-4/b	Környezetvédelem II. - Belterület:	A/3 szövegközi
T-5/a	Közlekedésfejlesztés	A/3 szövegközi
T-5/b	Közúti mintakeresztmetszelvények	M=1:200
T-6	Felszíni vízelvezetés fejlesztése	A/3 szövegközi
T-7	Ivóvízellátó hálózat fejlesztése	A/3 szövegközi
T-8	Szennyvízelvezető hálózat fejlesztése	A/3 szövegközi
T-9	Gázellátó hálózat fejlesztése	A/3 szövegközi
T-11	Elektromos ellátó hálózat fejlesztése	A/3 szövegközi
T-12	Hírközlő hálózat fejlesztése	A/3 szövegközi

0. BEVEZETÉS

A település, előző teljes igazgatási területével foglalkozó rendezési terve 1997-ban Az Északterv-Panoráma Kft. készítette. Az új rendezési terv készítésének szükségessége azért vált időszerűvé, mert a régi terv nem OTÉK alapokon nyugvó szabályozásokat és területfelhasználásokat tartalmaz. Továbbá a település életében történtek változások, olyan fejlődési lehetőségek alakultak ki, amelyek a rendezési terv felülvizsgálatának igényét fogalmazta meg. A fejlődés alapját a különböző tevékenységek területigényét, területfelhasználását rendezési terv keretében kell meghatározni és leszabályozni. Ennek hiányában csak korlátozott lehetőségek állnak rendelkezésre az Önkormányzatok és a vállalkozók számára is.

Néhány évtizeddel ezelőtt, még szoros közigazgatási egységet alkottak Zsáka, és Furta települések, valamint Zsáka a külterületébe beékelődő Vekerd község. Ma mindhárom település önállóvá vált. Külön fejlesztési elhatározásaik, és koncepciójuk van a jövőt illetően, de természetesen, mint egymás mellett élők, mint sok mindenben közös sorson osztozó szomszédok, sok mindenben együtt kell működniük.

Vekerd község jövőbeli sorsát jelentősen befolyásolhatja a belterület szélén elhaladó 47 sz. főközlekedési út, a rajta áthaladó forgalom és a település kapcsolata, valamint a kiépíteni tervezett, a külterület északi részét egy változatban érintő „M4” jelű autópálya és a megyei közlekedésfejlesztési koncepcióban szereplő M47 gyorsforgalmi út.

A most elkészítésre kerülő Rendezési terv célja, a megváltozott törvényi feltételekhez, új rendeletekhez igazítottan kidolgozni teljes igazgatási területére kiterjedő településrendezési tervet. Az önkormányzat, a lakosság, a vállalkozók új igényeinek megfelelően megfogalmazni a település fejlesztési koncepcióját, majd erre alapozottan elkészíteni a Településszerkezeti tervet, a kül- és belterület szabályozási tervét. Az új szellemiséget, új lehetőségeket teremtő törvénnyel, és rendeletekkel összhangban, kihasználva az új keretszabályok adta lehetőségeket is, megfogalmazni a Helyi építés rendjét és szabályait tartalmazó Helyi építési szabályzatot.

Fontos további célja a rendezési terv elkészítésének, hogy lehetőséget adjon a településnek a fejlesztéseket segítő pályázatokon való indulásra, növelje a pályázatokon való szereplés eredményességének esélyét. Ennek érdekében a tervekben megfogalmazásra kerülő elhatározásoknak reálisaknak, egymással összhangban állónak kell lennie. A hatályos rendelkezéseknek és törvényeknek megfelelő, színvonalas szabályozási tervet és a helyi jellegzetességeket, igényeket messzemenően figyelembe vevő Helyi építési szabályzatot kell készíteni.

A településen történt változások, és fejlesztések csak minimális mértékűek voltak az elmúlt években. A kül- és belterület területfelhasználásában jelentős változások nem történtek. A fejlődési mutatókat a statisztikai évkönyvekből és a településen szerzett információk alapján nyertük. A fejlődés prognosztizálásában a fejlesztési koncepció és a kapott települési instrukciók jelentették a segítséget.

A tervezési munka során felhasználtuk az Országos Területrendezési Terv, a Hajdú-Bihar Megye Területfejlesztési koncepció települést érintő javaslatait, irányelveit, valamint a Településfejlesztési koncepciót és a tervezési folyamatban törvényileg résztvevők előzetesen megküldött állásfoglalásait.

I. TELEPÜLÉSALAKÍTÓ TÉNYEZŐK

1. Regionális összefüggések, térszerkezeti helyzet

A zsákai határba beékelődött, Hajdú-Bihar megye déli részén fekvő, mindössze 7,41 km² területű parányi település a 47-es főútról közelíthető meg, attól mintegy 2 km távolságra esik. Voltaképpen félreeső kis zsáktelepülés, amelyhez a legközelebbi város, Berettyóújfalu 24 km-re, a megyeszékhely közel 60 km-re található.

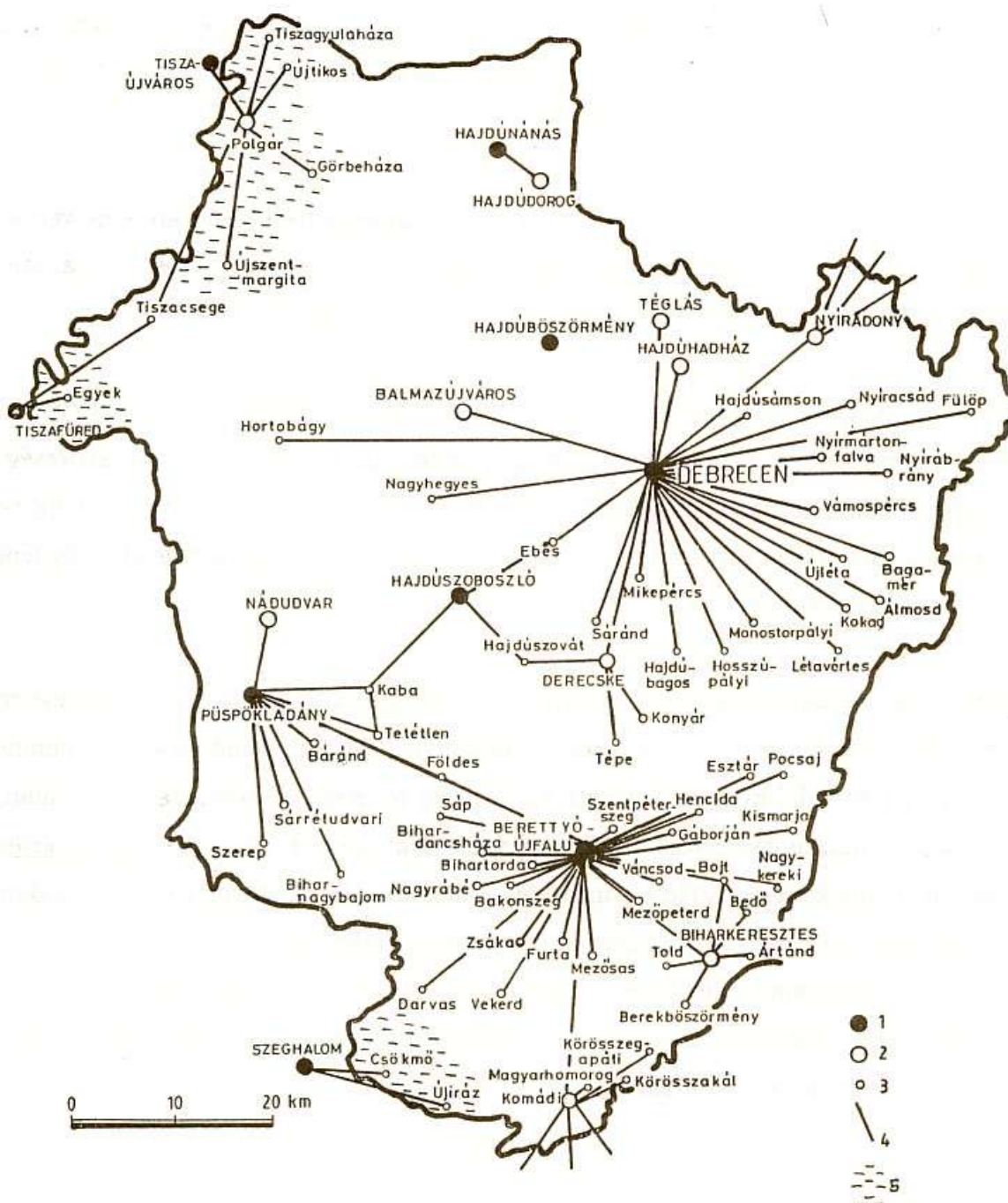
A Bihari-síknak nevezett kistáj nyugati részét képezi. A kistáji kataszter Bihari-sík néven hozott itt létre önálló kistájat. A kistáj 750 négyzetkilométer nagyságú. Hozzá tartozik Zsáka a közelében lévő Furtával, Vekerddel, Darvassal, Csökmővel együtt. Azaz azokkal a településekkel alkot földrajzilag meghatározott, összefüggő kistájat, amelyeknek a XVI-XVII. századtól mindmáig egyfajta központja Zsáka nagyközség.

Belterülete: 62 ha Külterület: 679 ha Lakossága: 165 fő

2. Természeti-táji adottságok

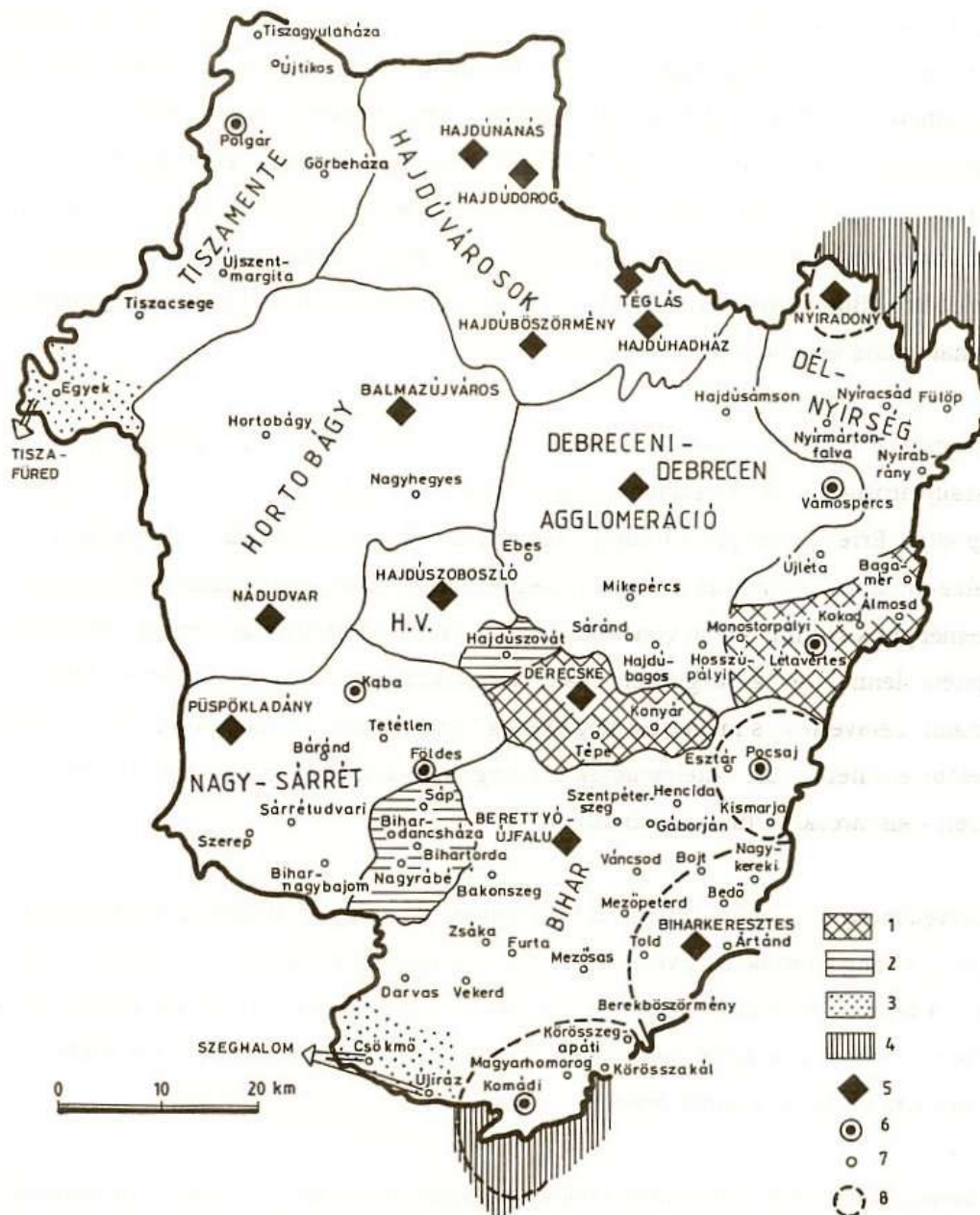
Éghajlatának érdekessége, hogy a mérsékelt meleg és száraz klíma ellenére az alföldnek ezen a vidékén igen magas a páratartalom. A mikroklíma alakulásában szerepet játszhat, hogy a Kis-Sárréthez tartozó falu határában több patak, csatorna kanyarog. Maga a falu az Ölyvös-ér partjára települt. A Berettyó szabályozása előtti időkben, árvizek idején végeláthatatlan vízfelületek alakultak ki. A szabályozások után a táj arculata alapvetően megváltozott, de a község határában még mindig vannak lápos tocsogós területek, amelyek kiváló menedékei az egykor oly gazdag mocsári növény- és állatvilágnak. Különösen érdekesek ezek a helyek madárvonuláskor. Értékes madárfajtajából, a tűzokból már több mint kéttucat él a környéken.

Részlet Süli-Zakar István, Béres Csaba
 „A térbeli társadalmi- gazdasági fejlődés lehetőségei és problémái – Hajdú- Bihar Megye”
 című munkájából

29. ábra: Városi vonzaskörzetek Hajdú-Bihar megyében. Jelmagyarázat: 1. Teljes értékű városi vonzasközpontok, 2. Hiányos kisvárosi vonzasközpontok, 3. Községek, 4. A vonzódás iránya, 5. Megyén kívüli vonzasközpontokhoz tartozó területek.

Részlet Süli-Zakar István, Béres Csaba
 „A térbeli társadalmi- gazdasági fejlődés lehetőségei és problémái – Hajdú- Bihar Megye”
 című munkájából

30. ábra: Városi vonzáskörzetek, sajátos településegységek Hajdú-Bihar megyében.
 Jelmagyarázat: 1. Önálló vonzáskörzettel alakuló településegységek, 2. Több irányú vonzást elszenvedő települések, 3. Megyén kívüli vonzásközpontokhoz tartozó területek, 4. Megyei vonzásközpontokhoz tartozó megyehatáron túli területek, 5. Városok, 6. Falusi kulcstelepülések, 7. Községek, 8. Vonzási alkörzetek.

3. Történelmi áttekintés

A kis bihari falu írásos forrásokban meglehetősen későn bukkant fel. Ezek alapján korai történetéről annyit lehet biztonsággal tudni, hogy 1480-ban a település nagymihályi Eödfnyff András tulajdonában volt, de 1496 előtt már a Csáky-ak körösszegi uradalmába került. A majdnem néptelen faluról a jobbágyok feltehetően a közeli Darvasra költöztek, s 1552 előtt elkerült a Csáky-család tulajdonából, mert az 1552. évi összeírás szerint mindössze hat jobbágyportával és egy szegénnyel Buda Miklósné tulajdonaként jegyezték.

Többszöre nemesi birtok volt, amely a 15 éves háború (1591-1606) során valószínűleg elnéptelenedett, s a pusztára helyre Bethlen Gábor uralkodása idején délszláv etnikumú, görögkeleti vallású rác hajdúkat telepítettek. Bizonyos, hogy 1642-ben az itteni rác hajdúk 30, feltehetően protestáns vallású, magyar származású hajdút fogadtak maguk közé 300 forint befizetése ellenében. Az erdélyi törvénytár (Approbatæ Constitutiones) Vekerdet a kétségtelen és igaz hajdútelepek között ismerte el. A török kiűzési évében, 1692-ben készült összeíráskor már pusztára, néptelen helyre, akárcsak az 1715-ös és az 1720-as összeírások idején. A tartós elnéptelenedés teljes lakosságcserét eredményezett, ugyanis a visszatérő magyarok mellett zömében románok költöztek a faluba.

Az egykori „kishajdú” város teljes pusztulása, a lakosság gyökeres kicserélődése mellett kiemelésre érdemes körülmény, hogy Vekerd- a bihari volt kishajdú városok zömével ellentétben – nem került az Esterházy derecskei uradalomhoz, s így nem is vett részt a hajdúszabadság visszaszerzéséért indított nagy perben. Mindez azt bizonyítja, hogy az egykori hajdú kiváltságolásnak még a tudata is kiveszett az ide települő, etnikailag is más népességből. Mindez tükröződik a község címerében is.

Történelmi címere az úrbéri felméréshez készült pecsétnyomóról ismert, amelynek nehezen olvasható körirata a következő volt: VEKERI... PECSETYE, a kipontozott rész helyén a helység vagy a falu szó állhatott. A köriraton belül állt az a ma is használatos címer, amelynek leírása a következőképpen adható meg: szokásos alakú, zöld színű címerpajzsban heraldikailag jobb oldalon hegyével felfelé állított és befelé fordított ezüst színű csoroszlya, míg heraldikailag bal oldalon felfelé álló, s élével kifelé fordított ezüst színű ekevas található.

Vekerd neve valószínűleg az 1252-ből adatolt régi magyar Vekhard személynévből ered, első írásos említése 1480-ból Wekerd alakban történt, s 1773-tól használatos a mai névelőfordulás. Közigazgatási jogállását és hovatartozását tekintve mindvégig Bihar vármegyéhez tartozó falu (község), 1895-től kisközség. Furta anyakönyvezési székhellyel, 1941-49 között hozzátartozott a Zsákától átkerült Kígyópuszta nevű külterületi lakott hely, 1950-től Hajdú-Bihar megyéhez tartozó önálló tanácsú község, 1973-tól nagyközségi közös tanácsú társközség Zsáka székhellyel, 1990 után Zsáka körjegyzőséghez tartozó önálló község.

4. A népességszám alakulása, összetétele

Vekerd története során mindvégig kis népességszámú településnek számított. Lakossága az 1785. évi II. József-féle népszámlálás idején 306 fő, az első hivatalos népszámlálás idején 1869-ben 433 fő volt. Népességszáma csak 1949-ben haladta meg 541 fővel a félezres nagyságrendet. Ettől kezdve rohamosan fogyatkozik a lélekszám, amely 1990-ben 221, mára pedig 165 főre esett vissza. Vekerd jelenleg előregedő, kihaló félben lévő helység, ahol mind a természetes fogyás, mind pedig a negatív vándorlási különbözet tartós tendencia. Évente jó ha egy házasságkötésre kerül csak sor, viszont háromszor-négyszer is temetnek. A lakosság fogyásával együtt lassan megszűnik a falu nemzetiségi jellege. Hiába vallja magát a falu minden lakosa románnak, a folyamatos elmagyarosodás következtében a többség inkább csak érti, de igazán senki nem beszéli a román nyelvet.

A település gazdasági vállalkozás letelepítésével, egyedi, különleges helyzetét is kihasználó kezdeményezéseivel meg kívánja állítani a falu népességszámának csökkenését. Feltett szándéka jelentősen javítani a megélhetés feltételeit, növelni Vekerd ismertségét.

Vekerd népességszámát távlatban a jelenlegihez képest enyhe növekedéssel, megközelítőleg 200 fővel kell figyelembe venni. A készülő településrendezési tervben e népességszámhoz kell az ellátás mértékét hozzáigazítani.

5. A gazdaság adottságai és fejlesztése

Önálló gazdasági potenciállal alig rendelkezik a falu, az emberek többnyire önellátásra rendezkedtek be. A mélyen fekvő, szikes talajon inkább csak legeltető gazdálkodás, állattartás (szarvasmarha, juh, kecske) folyik, a természeti környezet viszont kedvező élőhelyet kínál a nagyszámú tűzokseregletnek. A szegény adottságú településen a megélhetés nehéz, az aktív lakosság jó része munkanélküli, számottevő gazdasági egység és foglalkoztató nincs.

A működő vállalkozások száma: 5

- Zsáka – Plaszt (műanyag-feldolgozás)
- Zsáka ÁFÉSZ Vegyesbolt
- Zsáka ÁFÉSZ Italbolt
- Csiff-Land Kft. (szántóföldi növénytermesztés)
- MOL Rt. (gázkút üzemeltetés)

A település gazdasági vállalkozás letelepítésével, egyedi, különleges helyzetét is kihasználó kezdeményezéseivel meg kívánja állítani a falu népességszámának csökkenését. Feltett szándéka jelentősen javítani a megélhetés feltételeit, növelni Vekerd ismertségét.

Vekerd népességszámát távlatban a jelenlegihez képest, enyhe növekedéssel, megközelítőleg 200 fővel kell figyelembe venni. A településrendezési tervben e népességszámhoz kell az ellátás mértékét hozzáigazítani.

Az igazgatási terület északi részén lévő védett legelőterületek, és az Európai Unió Natura 2000 keretében védelemre jelölt „Sci” természet-megőrzési különleges területek közelében egy Ökológiai oktató központ és ökológiai lakópark, valamint a kiszolgáláshoz szükséges épületek számára jelöl ki a rendezési terv megfelelő területet. A szerkezeti tervben szereplő lakóterületektől északra és az Ölyvös csatornától északra. E fejlesztések megvalósításával is elő kell segíteni, az idegenforgalom-, mint gazdasági ágazat helyi viszonylatban jelentősnek számító kiépülését, növekedését.

Tekintettel arra, hogy az Országos Területrendezési Terv az M47 sz. gyorsforgalmi út lehetséges nyomvonalát Vekerd igazgatási területe északi részének közelében, (esetleg azt kis mértékben átszelve) jelölte ki, a gazdasági, idegenforgalmi fejlesztések megvalósulásának még nagyobb esélye van.

6. Infrastrukturális adottságok és fejlesztések

A településen található lakások mindegyike be van kapcsolva a vezetékes áramellátásba. Az ivóvízhálózat 99 %-os, a gázhálózat 97 %-os kiépítettségű. A községben nincs szennyvízelvezető csatorna.

A portalanított utak aránya: 85 %-os.

A település közlekedési kapcsolatait a jövőben is a 47-es számú főközlekedési út, a települést hozzá kapcsoló 42115 sz. országos mellékút határozza meg elsősorban.

Az M 47. sz. gyorsforgalmi út (autóút) országos területrendezési tervben is elhatározott, település északi szélének közelében, vagy azt érintve javasolt nyomvonalának megvalósulása, ha Vekerd közelében közlekedési csomópont, felcsatlakozási lehetőség is létesül jelentősen, javíthatja a falu fejlődésének esélyeit.

A közlekedésfejlesztési elhatározások részletes vizsgálata, megfelelő információk beszerzése, és a településszerkezeti terv ehhez igazodó meghatározása szükséges.

Vizsgálni kell a 42115 sz. út 4219 sz. úthoz, való továbbvezetésének következményeit is, mivel a megyei közlekedésfejlesztési koncepció, ezen út fejlesztését is előíranyozta.

A településszerkezeti tervben kijelölésre kerültek a külterületi földülőutakat, melyek a külterületet leginkább szervezik.

A szennyvíztisztítás megoldása érdekében, a szomszéd településekkel való közös problémamegoldáson kívül, helyi alternatív lehetőség kidolgozása is szükséges. Megfelelő megoldást jelenthet, például egy „nád gyökérszívó” szennyvíztisztító megvalósítása, mely számára a rendezési terv a legalkalmasabbnak ítélt helyet a településtől délre a külterületi fő dűlőúttól keletre jelölte ki.

7. Műemlékek és idegenforgalom

Vekerd egyetlen, de annál jelentősebb látványossága a Kossuth u. 15. szám alatt található, 1791-ben későbarokk, illetve erősen provinciális barokk stílusban épült, s 1869-ben romantikus stílusban átalakított görögkeleti műemlék templom. A bejáratot is magában foglaló, zömök négyszögű torony a templomudvar belső részén áll. Egy 1906-ban történt átépítés után az egyszerű bádofedésű, meredek gúla alakú végződésű lezárt torony lényegesen nagyobbak tűnik, mint amilyen valójában. Az egy hajóból álló templom belseje a görögkeleti vallás szertartásának megfelelően erősen díszített. Jellegzetes a templomhajót a szentélytől elválasztó ikonostáz provinciális kiképzése. Az értékes falfestések és az egyéb belső díszítések ugyancsak erősen provinciális jellegűek.

8. Oktatás, nevelés, egészségügy

A településnek sem óvodája, sem általános iskolája nincs, az érintett gyermekek Zsáka közoktatási intézményeiben nyernek elhelyezést. Itt történik a lakosság háziorvosi ellátása is.

A falu elnéptelenedése egyben a mindig döntő többséget alkotó görögkeleti vallásúak fogyatkozását is jelenti.

A község orvosi ellátásáról egy háziorvos gondoskodik.

II. A KÜLTERÜLET ADOTTSÁGAI ÉS ELHATÁROZOTT FEJLESZTÉSEI

1. A külterület adottságai

Vekerd külterületét területfelhasználásban befolyásolja, Zsáka külterületének és az ott meghatározott területfelhasználási kategóriáknak a meghatározása. Mivel a természeti adottságok nem igazodnak a közigazgatási határokhoz, ezért lehet az, hogy a gyepes és a szántó területek átnyúljanak a települések határain. A Zsáka külterületén már feltüntetett tájvédelmi körzet érinti Vekerd külterületének északi felét. A keleti külterületi rész is érintett a tájvédelmi körzet lehatárolásában. A meglévő területekből kimaradt egy, az északi határon található négyzet alakú terület.

Vekerd külterületének jelenlegi területfelhasználása, két nagy részre bontható. A külterület északi része jellemzően gyepes területekből, míg a déli területeken inkább szántó területek dominálnak.

Mint már említettük a gyepes területek túlnyomó része a Bihari sík tájvédelmi körzet részét képezik. A település külterületén a belterülettől délre helyezkedik el a község kertsége, mely mindkét oldalról szegélyezi a településről kivezető jelenleg burkolatlan összekötő utat Komádi és Fúrta felé. A belterülettől nyugati irányba fekvő szeméttelép melyet meg kell szüntetni és rekultiválni szükséges miután a Berettyóújfalui regionális szeméttelérakó megépül. A terület rekultiválása azért is fontos, mert a tájvédelmi körzetben helyezkedik el a környezetvédelmi témakörben meghatározásra került a rekultiválandó szeméttelép védőtávolsága.

A külterület nem bővelkedik erdőterületekben a jelenlegi erdőfoltok, erdősávok a külterület déli részén helyezkednek el. Az erdőterületek arányának növelése szükséges az elhatározott fejlesztések tükrében.

A külterületen egyetlen mezőgazdasági major található, melyhez kiépített út vezet. A major környezetében kisebb erdőcsoportok találhatók. A major területén jelenleg nem történik aktivitás, termelés, funkciója tisztázatlan. Egyetlen kérés fogalmazódott meg az önkormányzathoz intézett levelében, hogy a területből szeretné, ha ipari gazdasági terület válhatna.

A település közlekedését tekintve a külterületet feltáró utak száma megfelelő a jelenlegi fő dűlőutak kiszolgálják a termelést, valamint megfelelő kapcsolatot biztosítanak a Zsáka külterületén található hasonló funkciójú utakkal. A térszerkezeti kapcsolatok tekintetében ugyanezt nem lehet elmondani. Vekerd község jelenleg zsáktelepülés, ami azt jelenti, hogy a 47-es főközlekedési útról letérve csak a település végéig lehet elérni burkolt számozott úton. A község végén egy buszforduló található és csak földút vezet tovább Komádi és Fúrta felé.

A külterület belvizeinek és kisebb vízfolyásainak, valamint időszakos vízállásainak fő befogadója az Ölyvös csatorna. Ennek a csatornának nagy szerepe van a település belsejében időszakosan felgyülemlett belvíznek a levezetésében is.

2. A külterület fejlesztése

A külterületen megfogalmazódott fejlesztési igények igazodnak a piachoz és a község akaratahoz. Az igazgatási terület északi részének területfelhasználását jelentősen befolyásolja a Bihari sík tájvédelmi körzet lehatárolása. Tovább nehezíti a dolgot a területek hasznosításában az SCI különleges természet-megőrzési területek lehatárolása. Ezeknek megfelelően kell elvégezni a megszüntetendő szeméttelep rekultiválását. A külterület két nagy területfelhasználási kategóriába sorolható az északi területek mezőgazdasági gyeper, legelő területbe, déli rész általános mezőgazdasági területbe sorolhatóak. A gyeperes területekre a szabályozások külön előírásokat és szigorításokat léptetnek majd életbe hiszen ezeknek a területeknek a nagy része védett vagy védelemre tervezett.

A településen megfogalmazódott igény szerint került betervezésre, mivel még nincs a településen szennyvíztisztító egy alternatív szennyvízkezelési eljárásra alkalmas nád gyökérzónás szennyvíztisztító telephely. A településnek nemcsak szennyvíztisztítója de szennyvízhálózata sincs. Az alternatív megoldás helyének megjelölésére azért van szükség, mert ha a Zsákával közösen tervezett szennyvíztisztító nem jönne létre, akkor még mindig legyen alternatíva a település saját szennyvíztisztítójának helyére.

A különböző létesítmények és területfelhasználási egységek elhelyezésében, és helyük megtalálásában nagy szerepe van, egy nálunk még gyerekcipőben járó, tudományokra és nagy tapasztalatra épülő Sztapattya Veda tervezési módszernek. Ezt a módszert települések és épületek helyzetének tájolásának és belső kialakításának meghatározására használják. A módszer a rendszerben élő emberek életkörülményeit és életminőségének javulását szolgálja.

A település igazgatási területét északon érinti az Országos Területrendezési Terv és a Megyei Közútfejlesztési Konceptióban szereplő M47 gyorsforgalmi út. Jelen állás szerint ez a tervezett út nem fog megvalósulni, ennek az útnak a szerepét az átdolgozott nyomvonal-vezetésű M35-ös gyorsforgalmi út fogja átvenni. A közlekedési viszonyok javítása érdekében, valamint hogy ne legyen zsáktelepülés Vekerd kiépítésre, javasolja a terv a 42115-számú utat Komádi és Fúrta felé. Szintén tervezésre jelöl a szerkezeti terv egy külterületi fő dűlőutat a tervezett különleges hulladékkezelő és hasznosító terület felé. A szóban forgó különleges terület a településtől nyugati irányban a meglévő major területétől északra helyezkedik el. A terület felhasználása védőtávolságot igényel melynek minimális távolsága 500m. A védőtávolságot a technológia függvényében kell megállapítani. A védőtávolságon belül más védőtávolságot, igénylő tevékenységet folytatni nem lehet. Az itt létesülő technológia védőtávolsága betartható nem akadályozza sem, a település sem a vállalkozás életképességét.

A különleges területtől délre a mezőgazdasági majorból ipari gazdasági terület létrehozását irányozza elő a rendezési terv, mely külön kérése volt az ottani tulajdonosnak. A település elhatározása és az előzetes népszavazás jóváhagyta, hogy megvalósuljon a hulladékhasznosító és feldolgozó létesüljön a településen. Ez a tény, hogy ez a létesítmény megvalósul, korlátozást jelent a védőtávolságában elhelyezkedő újonnan létesülő vállalkozásokra nézve. A két létesítmény közvetlen környezetben gazdasági erdő telepítését irányozza elő a terv. Az erdőterületek csekély száma és kiterjedése és az esetleges zavaró hatás ellensúlyozása miatt vált szükségessé az erdőterületek betervezése.

Az ökológiai oktatási központ és lakóparktól északra elhelyezkedő területet, a központot kiszolgáló pihenő rekreációs területként kívánják hasznosítani. Ezeket a területeket Mgy*-al jelöli a szerkezeti terv. Az övezetben az OTÉK-ban megengedett épületek sem helyezhetők el csak a ló tartásával és az idegenforgalommal összefüggő épületek helyezhetők el. A területeken egy jelenleg is időszakosan vízzel telt folyómeder található, ezt kibővítve lehetőség adódik egy tórendszer létrehozására, amely kapcsolatban van az Ölyvös csatornával. Az északon tervezett különleges területek fejlesztőleg hatnának a település életére. Az oktatási létesítmény létrejöttével munkalehetőségek teremtnének a település lakói számára. Fellendülne a kereskedelem, vendéglátás, szolgáltatóipar. A település nyugati részén a belterület mellett az ipari gazdasági terület felé vezető fő dűlőút mellett került betervezésre, a sportpálya céljára hasznosítandó különleges terület.

3. Természetvédelem, tájvédelem, környezetalakítás

A település nagyságrendje és a tervezett beavatkozások hordereje, a természetre a védett a védelemre tervezett és a NATURA 2000 program keretén belül megállapított, SCI különleges természet-megőrzési területekre, valamint az épített környezet elemeire nem gyakorol különösebb hatást, vagy változást. A terv igyekszik megőrizni a táj jellegét, a település adottságaihoz és lehetőségeihez mért, változásokat eszközöl. A tervezett beavatkozások az épített környezet javítását szolgálják, a lakhatóság, az életkörülmények és az életminőség javulását célozzák. Az új területek beépítésre szánt területekké minősítésére, csak azért van szükség, mert a település elhatározásaihoz, fejlesztési szándékához nem lehetett más megoldást találni. A tervezett ipari és különleges hulladékhasznosítási területek kellő elszigetelése és látványa, valamint a különböző hatásaik elkerülése érdekében történt a gazdasági erdő telepítésének betervezése. Az összefüggő ökológiai rendszer kialakítását segíti elő a tervezett és meglévő ökológiai elemek közötti összekapcsoló elem bevezetése a tervbe (T-3).

III. A BELTERÜLET ADOTTSÁGAI ÉS FEJLESZTÉSE

1. Területfelhasználás, településszerkezet

Közlekedési szempontból a település szerkezete nem mondható bonyolultnak, hiszen egyetlen főutcája van a Kossuth utca és a szerkezeti tervben is csak egy gyűjtőút jelenik meg, ez pedig a Petőfi utca. Az előbb említett utak mindegyikébe, csatlakozik egy-egy külterületi fő dűlőút. A településnek nincs vasúti kapcsolata.

A szerkezeti tervben meghatározásra kerül a településközpont vegyes területek nagysága, mely magában foglalja a település igazgatási intézményeit, a tervezett faluházat és a meglévő orvosi rendelőt. Lakóterületek vonatkozásában egy kategóriát határoz meg a szerkezeti terv. A lakóterületek többségét falusias lakóterületbe sorolja. A falusias lakóterület telkei igen nagyok, gazdálkodásra alkalmasak lennének, de az igazság az, hogy a település domborzati viszonyai miatt a szerkezeti terven ökológiai zöldként jelölt területek, olyan mély fekvésűek, hogy az év nagy részében belvizesek. Hasonló a helyzet a vegyes területeken jelzett ökológiai területekkel. A Petőfi és Kossuth utcák által határolt tömbben a telekvégeknél egy belvízlevezető árokra van szükség, hogy a területről a domborzati viszonyok miatt elvezethető legyen a víz. A terep az Ölvös csatorna felé lejt, ott mobil, telepíthető szivattyúkkal vízmentesíthető a terület belvíz esetén.

A település jelenlegi belterületétől északra az Ölvös csatorna partján a 42115-ös úttól nyugatra és keletre különleges terület került kijelölésre ökológiai oktatási központ és lakópark, valamint a kiszolgáló létesítmények, szálláshelyeinek elhelyezésére, és kialakításának céljával. Az Ölvös csatornától délre eső területen a T-2-es tervlapnak megfelelően szintén, hasonló célfelhasználású különleges területet jelöl a szerkezeti terv. Az itt, és tőle északra tervezett különleges ökológiai oktatási központ és lakópark létrehozását, a már említett Sztapattya Véda tervezési elveinek megfelelően szeretnék kialakítani. A település szeretne az ilyen módon kialakított lakókörnyezet úttörőjévé válni Magyarországon, lehetőséget adva a tervezett ökológiai oktatási központ, szemléltető, kísérleti bázisának. A terepviszonyok rendezésével lehetőség nyílik, új lakókörnyezet, lakópark, vagy a tőle északra elhelyezkedő ökológiai oktatási központ szállásigényének, a kiszolgáló személyzet lakhelyének kialakítására.

A település lakóterület fejlesztési szándékai az előző rendezési tervben is megfogalmazódtak. A csekély építkezései kedv ellenére, szintén betervezésre kerültek. A fejlesztési szándékok, megvalósulása gyarapíthatja a település lakóinak számát és a lakásépítési kedvet. Két területet jelöl a szerkezeti terv falusias lakóterület fejlesztésre. Az egyik a település déli részén a temetővel szemben a Kossuth utca jobb oldalán található, a másik terület a Petőfi utca déli részén helyezkedik el. Mindkét lakóterület kialakítása egyben belterületbe vonással jár. A szerkezeti terv nem határoz meg több olyan területet, ahol a belterületi határt módosítani szükséges.

A település mérete nem teszi szükségessé kereskedelmi szolgáltató gazdasági terület kijelölését és újabb ipari területek létrehozását sem.

A Petőfi utca északi részén egy háromszög alakú tömbben az előző rendezési terv sportterületet jelöl, de az önkormányzat kérésére mivel a területen csak néhány romos épület áll, az egész tömböt elfoglaló zöldterületet irányoz elő a szerkezeti terv.

A belterület déli részén található a meglévő temető, amely kiszolgálja a település további igényeit. A régi temetőből és a ravatalozó előtti területből nagy egybefüggő zöldterületet, kegyeleti parkot, parkolókat szeretne kialakítani az önkormányzat. Természetesen megmarad a buszforduló is, hiszen míg ki nem építik az utat Komádi felé, addig a településen átmenő forgalom nem lesz és a buszok is csak eddig közlekednek. A tervezett közpark és a falusias lakóterület közötti részen különleges kegyeleti célokat szolgáló, területet irányoz elő a rendezési terv.

IV. ÖRÖKSÉGVÉDELMI HATÁSTANULMÁNY

Alapvető cél a település helyi kultúrájára jellemző sajátosságok kutatása, azok feltárása, a helyi értékek számbavétele és rendszerezése és abból a helyi értékvédelmi javaslat elkészítése. Ami a település történelméből és a kultúra fejlődéséből valamint a birtokviszonyok és a társadalmi fejlődés során kialakult hagyományok, motívumokban tükröződnek, különböző építészeti megoldásokhoz vezetnek. A különböző építészeti megoldások kialakulása vagy a tapasztalat vagy a társadalmi hovatartozás vagy valamilyen védekező mechanizmus, vagy egyszerűen praktikus megoldások sorozatából adódnak. Ezek a megoldások néha érvényüket veszítik, néha felerősödve nyomják rá bélyegüket az építészetre. A különböző korok keveredése, átfedése is hordoz magában olyan megoldásokat, melyben felfedezhetünk szépséget és megóvandót.

A vizsgálódás középpontjába tehát azokat az értékeket kell helyezni, amelyek valamilyen formában a régi hagyományokat és a népi illetve a valamilyen meghatározható építészeti stílust képviselő épületeket, építményeket, utcaképeket, településrészeket, esetleg jellegzetes kerítéseket, tornácokat, oszlopokat, ablakokat, górékat jelentik. A megtalált értékeket kellő szakértelemmel és odafigyeléssel megóvhatjuk és átöröközhetjük az unokáink számára, azért hogy ne csak könyvekből és skanzenekből figyelhesse meg az utókor a tájra jellemző motívumok szépségét.

2. Helyi értékvédelmi kataszter

Helyi értéket képviselő, helyi értékvédelemre javasolt épületek listája, mely egyben értékbeli fontossági sorrendet is takar:

Helyi és tájra jellemző építészeti megoldásokat magában hordozó, kiemelt figyelmet érdemlő épületek listája. Ezek az épületek nem tartoznak a helyi védett kategóriába, de fontos, hogy szerepeljenek vizsgálati szinten az épületek listájában.

A felsorolt épületeken kívül figyelni kell a kerítések formájának alakulására, egyes tájra jellemző formára, motívumra, melyet védeni és építeni kell, hogy a hagyományok tovább élhessenek. Ugyanez jellemző a nem védett épületek homlokzatára, azok díszekre, ablakának osztására, azok ritmusára, tornácára, oromfalának kialakítására, alaprajzi és telken belüli elhelyezkedésére.

A település egyetlen műemléke a Görögkeleti templom, Kossuth u. 87.
A védettséget kimondó határozat száma és éve: 50041/1958.

A XVIII. század végén épület késő barokk templom homlokzata alig kapott díszítést. Mindössze két-három alig tagozott párkány osztja az 1906-ban átépített erőteljes, szinte középkori hatású tornyot, mely mögött alig látszik a kisméretű hajó. A rusztikus, provinciális külső mögött a görögkeleti szokásoknak megfelelően erősen díszített belső tér rejlik. Dongaboltozata fagerendázatra deszkából készült. Oldalfalain szegmensíves falifülkéket képeztek ki. A szentélyt és a hajót elválasztó népi barokk ikonosztáza az Utolsó vacsora jelenete és a feszületet őrző két angyal látható.

Nyilvántartott régészeti lelőhelyek listája Vekerd közigazgatási területén:

1. Kenderes
2. Olasz-tanya
3. Bile-zug I.
4. Bile-zug II.

3. A fontosabb védendő épületek

1. Műemlék templom
2. Parókia
3. Kossuth utca 11. Tervezett tájház
4. Kossuth utca 38.
5. Petőfi utca 26.
6. Kossuth utca 5.
7. Petőfi utca 41.
8. Petőfi utca 29.
9. Petőfi utca 32.
10. Petőfi utca 34.
11. Kossuth utca 8.
12. Kossuth utca 12.

V. KÖRNYEZETVÉDELME

VIZSGÁLAT

1. Települési környezet

Vekerd Hajdú-Bihar megye D-i részén, a Bihari kistájegység Sárréthez közeli oldalán helyezkedik el, Zsáka közigazgatási területe által teljesen körbezárt településként. Geoföldrajzi helyzetét így elsősorban a Zsákát érintő 47-es főút határozza meg, amely ilyen pozícióban elvileg megfelelő. A megyeszékhelytől 52 km-nyi távolságra van, azonban gazdasági-közigazgatási kapcsolatai elsősorban a 10-12 km-re lévő Berettyóújfaluhoz kötöttek.

Vekerd csak közúti kapcsolattal érhető el a 47-es útról leágazó 49115-ös út révén, amely a Furta-Komádi 4219-es összekötő útba torkollik. Vasútvonal nem érinti. Térségi kapcsolatainak további jelentős eleme lehet a település északi peremét érintő M47-es közlekedési nyomvonal megvalósulása.

A település eltartóképességét alapvetően a mezőgazdaság (növénytermesztés, állattenyésztés, legelőgazdálkodás) jelentené. A fokozatos elnéptelenedés a gazdálkodásban is megmutatkozik. A település gazdasági-társadalmi perspektívája így meglehetősen beszűkült. A gazdasági szerkezet új elemekkel való bővülése elősegítheti a gazdaság egészének pozitív előmozdítását. Ennek érdekében szükség van olyan gazdasági szerkezetváltásra, amely révén a település megélhetése, fennmaradási lehetőségei szélesebb perspektívákra alapozva stabilizálódhat.

A településszerkezetet elsősorban a geomorfológiai és vízrajzi adottságok alakították egy fő nyomvonalas, néhány utcás településsé. A kialakult szerkezet sajátos, egyedi, hangulatos.

A kialakult településszerkezet eredményeként a települést tagoló meghatározó közlekedési nyomvonal forgalma és használata az egyik mértékadó környezetalakító tényező.

A közlekedés környezet-befolyásoló hatása mellett az infrastruktúra, ezen belül a közműellátottság hiánya a legjelentősebben zavaró tényező.

A településen 98 %-ban kiépített a vezetékes ivóvízhálózat. A fogyasztói arány 87 %. Teljes ellátást biztosít az elektromos energia hálózat. A vezetékes gázhálózat kiépítettsége 97 %, melyen belül a fogyasztói arány csak ennek a fele, 46 %-os. Jó, 65 %-os kiépítettségű a csapadékvíz-elvezető hálózat, amely döntően nyílt árkos rendszerű. A burkolt utak aránya közel 96 %-os, amely lehetővé teszi a hulladékgyűjtési rendszer alkalmazását. A gyűjtőjárat azonban csak három havi gyakorisággal gyűjt.

A település jelentős környezeti problémáját a szennyvízelhelyezés jelenti, mivel kiépített szennyvízhálózat nincs.

A település területét az Ölyvös ér és mellékágak érintik.

A külterületének jelentős része gyeprét-legelő, illetve szántó művelési ágat képviselő terület.

A gyepterületek jelentős része a Natura 2000 ökológiai hálózat részévé vált.

A település területe a felszín alatti víz állapota szempontjából a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében kevésbé érzékeny területen helyezkedik el.

Levegőkörnyezeti állapota a 4/2002.(X.7.)KvVM r. alapján „az ország többi területe” 10. zónába tartozik.

2. Levegőminőség

Levegőkörnyezeti állapota a 4/2002.(X.7.)KvVM r. alapján „az ország többi területe” 10. zónán belül kén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-dioxid és benzol vonatkozásában „F”, szilárd (PM₁₀) vonatkozásában „E” zónacsoportba tartozik.

A település levegőminőségi állapotát alapvetően a lokális emissziók és a háttérszennyezés határozzák meg az éghajlati és meteorológiai állapotok alakulásától függően.

A táj éghajlatában a tipikus alföldi klímajelleg mellett kimutatható az Erdélyi-szigethegység hatása. Ebből eredően területén négy éghajlati körzet jellemzői is jelen vannak. Jellemző a hideg tél, melyet általában viszonylag késői kitavasodás követ. A tavaszi időszakban nagy a fagyveszély. Vízmérlege a meleg csapadékosabb nyár miatt valamivel kedvezőbb, mint az Alföld nagy részén, azonban így is jelentős a párolgási veszteség.

A területen az uralkodó szélirány É-ÉK-i és DNY-i, nagyobb gyakorisággal előfordul az ÉNY és DK-i áramlás is. Az uralkodó szél átlagos sebessége 2.5-3.0 m/s-re tehető.

A lokális emissziókban a közlekedés légszennyező hatása mellett a tüzeléstechnikai légszennyezés jut érvényre leginkább.

A tüzeléstechnikai emisszió (a jó arányú vezetékes gázellátás ellenére a mérséklet, 50 % alatti fogyasztói arány miatt) még meghatározónak számít települési szinten, különösen fűtési szezonban.

A település területén gazdasági (üzemi, szolgáltatási vagy mezőgazdasági) tevékenységtől származó jelentősebb emisszióforrás nem működik. Mindezt, valamint Zsáka és a környező (RIV mérőhálózattal rendelkező) nagyvárosok levegőterhelési adatait (immissziós állapotát) véve alapul, a település légrétege jó minőségű, megfelelő levegőterhelési tartalékokkal rendelkezik.

Külterületen környezetvédelmi szempontból zavaró emissziójú tevékenység nem található. Az állatlétszámok jelentősen mérséklődtek. A szemétkerakó emissziója nem éri el a belterületet.

3. Zaj- és rezgés

A település zajhelyzetét a közlekedési eredetű zajjellemzők, valamint a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó zajhatások határozzák meg. Ipari, üzemi jellegű zajterhelő tevékenység nincs a település területén.

A település egész területe a 8/2002.(III.22.)KöM-EüM e. r. zajvédelmi besorolása szerint „lakóterület falusias beépítésű” területi funkcióba sorolható. Ezen belül csendigényesebb (mint temető), valamint zajvédelmi szempontból kevésbé érzékeny (kertség) területek fordulnak elő.

4. Közlekedés

A település területét csak a 49115-ös számú összekötő út, mint országos mellékút érinti, amely a 47-es és a 4219-es utakat köti össze. Az út a belterületen csak a Kossuth utcai nyomvonalat érintve halad át. Az út forgalmában alapvetően megjelenik a helyi gazdasági tevékenységhez kapcsolódó járműhasználat (mezőgazdasági gépek, kis sebességű járművek), valamint az úthasználatban a szezonális és napszaki megoszlás. A vizsgált út jelenlegi és távlati forgalomnagysága az ÁKMI országos forgalomszámlálási adatai, a KHVM távlati forgalomfejlődési szorzói alapján lett figyelembe véve, melyből a zajszintek az ÚT 2-1.302 Utügyi Műszaki Előírás alapján lettek számítva.

Közlekedési zaj

A település belterületét érintő számozott út forgalma és zajterhelése:

Út száma	2004. év forgalmi adatai				2015. év forgalmi adatai			
	ÁNF Ej/nap	LAeq nappal dB	LAeq éjjel dB	Korrekció dB	ÁNF Ej/nap dB	LAeq nappal dB	LAeq éjjel dB	Határérték dB
42115-ös út (belterületi szakasz)	237	56.5	48.8	-4.5	265	56.9	49.3	65/55

A Kossuth utca jelenlegi és várható forgalma jelentősen a megengedett értékek alatt marad, így nem válik szükségessé zajvédelmi célú intézkedések érvényesítése. Zajvédelmi igény (akkor is csak az éjszakai időszakban) akkor merülne fel, ha a jövőben a forgalomnagyság megduplázódna!

A Petőfi és Dózsa Gy. utcákat csak a saját forgalom terheli, amely a jelenlegi járműállomány és gazdasági szerkezet alapján nem haladja meg a megengedett 60/50 dB határértéket.

Üzemi zaj

A település területén nincs olyan tevékenység, amely zajterhelésével környezetzavaró lenne.

Távlatban a belterületi, vagy belterület közeli gazdasági övezeteket úgy kell kialakítani, hogy azok zajemissziója ne okozzon határértéket meghaladó terhelést a védendő létesítmények, illetve területhasználatok felé.

Talaj- és vízvédelem

A település a Berettyó-Körösvidek része, kissé tagolt, gyenge lefolyású ártéri jellegű, amely rossz vízgazdálkodású talajadottságokkal párosul. A gyenge lefolyási viszonyok miatt elsősorban az É-ÉNY-i részen alakultak ki gyengébb termőképességű szikes pusztai gyepek, legelőterületek. A jobb vízgazdálkodású K-i, D-i területeken a szántó, vagy kertgazdasági (zártkerti) művelési ágak alakultak ki.

Talajvédelem

A település területe a felszín alatti víz állapota szempontjából a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében kevésbé érzékeny területen helyezkedik el.

A talajadottságok alapján a legelőgazdálkodásnak, az állattartásnak, valamint a növénytermesztésnek van és lesz távlatban is tere a településen.

A korábbi zártkertben (a belterületről DK-re) a kertműveléses gazdálkodás még fennmaradt.

A település térbeli elhelyezkedését alapvetően a geomorfológiai hatások alakították, illetve határozzák meg ma is. A belterületet is tagoló ősmedervonal, valamint a peremterületeken fellelhető roncsolásos területek (korábbi anyagnyerő helyek) beépítésre alkalmatlanok, így megtartásuk, vagy optimális hasznosításuk lehetőségeinek megfogalmazása adhat megoldást.

Hasonló természetes medervonulat húzódik a külterület É-i részén, amely természeti értéket is képvisel, ilyen irányú hasznosításának realitása van.

A település területén folytatott gazdálkodási tevékenységek (juh, libatartás) talajt veszélyeztető hatása a kis állományok miatt nem érzékelhető. A volt Olasz tanya (mint sertéstartó gazdasági telep) környezetének talajszennyeződési állapota nem ismert, nem feltárt.

Szennyezett területként jelölhető meg a szükséges feltételek nélküli, megtűrt kommunális szeméttelep, ahol alkalmanként a szippantott szennyvizet is elhelyezik. A szeméttelep egy korábbi agyaggödör helyén került kijelölésre.

5. Vízvédelem

Vízellátás

A településen vezetékes ivóvízellátó rendszer üzemel, ahol a vízáadó kút saját területen van. Az ellátó hálózat kiépítettsége 98 %-os, míg a fogyasztói arány (a gazdasági tevékenységek elszorítása miatt is) valamivel ez alatt van.

Szennyvízelvezetés

A településen nincs szennyvízgyűjtő hálózat. A keletkező kommunális szennyvizek házi közműpótlókban kerülnek elhelyezésre, melyek többségében szikkasztóaként működnek.

Mivel a település alatti talajszerkezet rossz vízgazdálkodású, szikkasztásra nem kedvező adottságú, feltételezhető az érintett talajszelvény nagyobb elszennyeződése.

Ugyanakkor a kötöttebb talaj késlelteti a mélyebben lévő talaj- és rétegvíz készletek elszennyeződését.

A szennyvízhálózat és a környezetvédelmi feltételeknek megfelelő szennyvíztisztítóműhöz való kapcsolat kiépítése, valamint a környezetterhelő szennyvízelhelyezés megszüntetése az egyik legégetőbb települési probléma.

Folyamatban van a Furta-Zsáka közös, 350 m³/d kapacitású, SBR technológiára épülő, biológiai tisztítással, iszaptárolóval, fertőtlenítővel tervezett új szennyvíztelep megvalósítása, amely lehetőséget ad Vekerd szennyvizeinek az elhelyezésére is.

Csapadékvíz-elvezetés, felszíni vizek

A település területén sajátos hidrogeológiai hatások érvényesülnek. A település bel- és külterületén meglévő vízmedrek jó vízgyűjtőként működnek, így a belvízprobléma nem jellemző.

Felszíni vizek

A közigazgatási terület a Hortobágyi belvízrendszer belvíz öblözetéhez tartozik, melyet az Ölyvös ér és mellékágak érintenek

A bel- és külterületi csapadékvíz hálózat közepesnél jobb kiépítettségű. A közepes kiépítettség mellett (a kedvező lefolyási viszonyok eredményeként) belvízprobléma nincs.

6. Hulladékgazdálkodás

A településen háromhavi gyakoriságú járással üzemeltetett hulladékgyűjtő rendszer működik a települési szilárd hulladékok gyűjtésére. A hulladékot a település megtűrt, védelem nélküli, 061/5 hrsz.-ú szeméttelapján helyezik el. A telep nem rendelkezik az előírásoknak megfelelő műszaki és környezetvédelmi feltételekkel. A lerakás vegyes, rendezetlen, környezetzavaró. Itt helyezik el esetenként, ellenőrizetlenül a szippantással ürített szennyvizeket is.

Rövid távon (pontosabban a Berettyóújfalu regionális lerakó megvalósítása után) a szeméttelap megszüntetésével kell számolni. A lezárás és rekultiváció során figyelembe kell venni a 22/2002.(X.10.)KöM r. előírásait.

A település területén állati hullák elhelyezésére nincs mód, ezért az állati hullákat egyedileg helyezik el az ATEV révén.

7. Védőövezetek

A település területén nincs olyan létszámú állattartó telep, tevékenység, melynek a 21/2001.(II.14.)Korm. r. szerint védőövezetet kell kijelölni. A területhasználatok között a szeméttelep területe (061/5 hrsz.) esetében merül fel védőtávolság igénye.

Egyéb előírások alapján védőtávolságot igénylő tevékenységek és létesítmények:

- Vízfolyások mellett a törvényben előírt védőövezet, vagy korlátozás.
- Települési vízműves kút vonatkozásában a törvényben előírt korlátozásokkal kijelölt védőidom (123/1997.(VII.18.)Korm. r. alapján)
- Villamos távvezetékek biztonsági övezetei a 11/1984.(VIII.22.)IpM r. szerint.
- Hulladéklerakás területe a 21/2001.(II.14.)Korm. r. szerint a rekultivációig 500 m, a rekultiváció utáni 10 évig 300 m, amelyek biztosíthatók.
- A meglévő és tervezett természeti, természetvédelmi területek környezetében nincs megállapított pufferzóna, vagy védőövezet.

A közigazgatási terület kiterjedésére, illetve bezártságára tekintettel nem javasolt olyan tevékenység, vagy területhasználat a külterületen, amelynek védőtávolság igénye 1000 m-t meghaladó.

KÖRNYEZETVÉDELMI KONCEPCIÓ

1. Települési környezet védelme

Vekerd Zsáka közigazgatási területe által teljesen körbezárt település. Így a behatárolt területi adottságok mellett gazdasági-társadalmi bonítását, a megtartóképességet biztosító, azon túlmutató fejlődését csak tudatos koncepciókra alapozott településpolitika biztosíthatja.

Tekintettel, hogy a területi adottságok alapján a mezőgazdaság nem biztosít megfelelő háttérrel a lakosság megélhetéséhez, a gazdaság más (ipari, kereskedelmi-szolgáltató-kézműipari, turisztikai-idegenforgalmi) ágazatainak kialakítása, megteremtése lehet a cél.

Geoföldrajzi helyzetében ezt a 47-es főút mellett a területét érintő tervezett M47-es autópálya megvalósulása is pozitívan segítheti.

Településvédelmi javaslat:

- A környezetvédelmi feladatok megvalósítása érdekében meg kell alkotni a törvényben előírt önkormányzati szabályozási elemeket (Környezetvédelmi program, hulladékgazdálkodási terv, állattartás, zajvédelem rendeletei, egyéb).
- A település területén prioritást kell biztosítani a belterületi szennyvízhálózat kiépítésének, illetve a kommunális szennyvizek rendezett elhelyezésének. A szennyvízfogadó lehetőségeit gazdaságossági és együttműködési lehetőségek alapján kell vizsgálni.
- A gazdasági struktúra-váltáshoz szükséges fejlesztési területeket (mind lakóterület, mind gazdasági övezetek vonatkozásában) a rendezési tervben biztosítani kell.
- Ezek alapján falusias lakóterület fejlesztés valósul meg a település déli beépítetlen peremén, a temető és zártkertek mellett.
- Különleges (ökológiai-idegenforgalmi hasznosítási célú) övezet létesül a település északi beépítetlen peremén, valamint az Ölyvös vízfolyástól északra.
- Különleges gazdasági övezet (hulladékgazdálkodási, hulladékfeldolgozási célra) kerül kijelölésre a 041/3 hrsz.-ú külterületi földrészleten. A területen megvalósítandó tevékenységgel szemben követelményként kell meghatározni min. 500 m, max. 1000 m védőtávolságot a belterületről. Az övezet körül, illetve az övezeten belül védőerdő, védőfasor létesítése szükséges.
- Gazdasági (Gip) ipari övezet kerül kijelölésre a volt Olasz-tanya major területén. Az övezetben a helyi szabályozási tervben megadott építmények, tevékenységek helyezhetők el.
- Vízgazdálkodási területhasználatra kijelölt terület alakul a településtől északra, a 4219-es út keleti oldalán.
- Mind a település belterületén, mind a külterületen rendezett hulladékgazdálkodást kell folytatni.
- A belterület levegőkörnyezeti állapotának javítása érdekében a kiépítettség szintjére kell növelni a vezetékes gáz fogyasztói arányát.
- Távlatban vizsgálni kell alternatív energiatermelő technológia (mint szélenergia, napenergia) telepítésének lehetőségeit, melyek a levegőkörnyezeti állapot javítását szolgálják.

A település területe a felszín alatti víz állapota szempontjából a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében kevésbé érzékeny területen helyezkedik el.
Levegőkörnyezeti állapota a 4/2002.(X.7.)KvVM r. alapján „az ország többi területe” 10. zónába tartozik.

2. Levegőminőség

Levegőtisztasági szempontból a település besorolása a 4/2002.(X.7.)KvVM rendelet alapján „az ország többi területe” 10. zónán belül kén-dioxid, szén-monoxid, nitrogén-dioxid és benzol vonatkozásában „F”, szilárd (PM₁₀) vonatkozásában „E” zónacsoporthoz rendelt határértékek betartására kötelezett.

A levegőminőség állapotát távlatban is a lokális emissziók (közlekedési, kommunális és gazdasági), valamint a háttérszennyezés határozzák meg az éghajlati és meteorológiai állapotok alakulásától függően.

Fejlesztési javaslat:

- A levegőminőség megőrzése érdekében a település területén a 21/2001.(II.14.)Korm. r., a 4/2004.(IV.7.)KvVM-ESZCSM-FVM e.r.-el módosított 14/2001.(V.9.)KöM-EüM-FVM e.r., a 23/2001.(XI.13.)KöM r., valamint a 10/2001.(IV.19.)KöM r. által előírt követelmények és légszennyezettségi határértékek betartásával kell számolni.
- A település területén a hőigény előállítására a vezetékes gázenergia, vagy elektromos energia vehető igénybe. Ennek érdekében a vezetékes gázhálózatot a beépítésre tervezett fejlesztési területeken is ki kell építeni, a fogyasztói arányt a kiépítettség szintjére kell növelni. Ezzel párhuzamosan el kell érni a hagyományos tüzelésmód visszaszorítását.
- Távlatban meg kell vizsgálni az alternatív energiahordozók (mint szél és napenergia) kihasználási lehetőségét, alkalmazhatóságát.
- A levegőminőséget javító zöldfelületi rendszer fejlesztése érdekében fejleszteni kell a bel-és külterületi utakat övező lombos faállományt.
- A belterületi állattartás szaghatásának zavaró mértékét a tartásmód és trágyakezelés technológiájának fejlesztésével tovább kell mérsékelni.
- A település területén csak a törvényben előírt légszennyezési határértékeknek megfelelő emissziójú tevékenységek és területhasználatok engedélyezhetők.

3. Zaj- és rezgésvédelem

A település zajhelyzetét távlatban is a közlekedési eredetű zajjellemzők, valamint a gazdasági tevékenységhez kapcsolódó zajhatások fogják meghatározni.

A tervezett ipari, üzemi jellegű zajterhelő tevékenységeket, illetve azok területeit zajvédelmi szemlélettel és feltételekkel kell megvalósítani.

A település egész területe a 8/2002.(III.22.)KöM-EüM e. r. zajvédelmi besorolása szerint az alábbi területi funkciókba sorolható:

A település zajvédelmi besorolása:

- 1. övezet: csendigényes, zajérzékeny területi funkciók: Ktem temetőterület
- 2. övezet: lakóterület: Lf falusias lakóterület, Ksp sportterület, Köök ökológiai-oktatási övezet.
- 3. övezet: Vt településközpont vegyes terület.

- 4. övezet: gazdasági terület: K különleges hulladékgazdálkodási terület, Gip ipari gazdasági terület, valamint Mk mezőgazdasági kerthasznosítású terület.

A külterületi telephelyeken és területhasználatok esetében az MSZ-13-111 alkalmazása szerinti zajterhelés a mértékadó.

Az egyes övezeteken belül érvényes zajterhelési határértékeket üzemi, építési és közlekedési zajra a rendelet 1.-2.-3. számú melléklete, épületek zajtól védendő helyiségeiben megengedett zajterhelésre a rendelet 4. számú melléklete, az emberre ható rezgésterhelés határértékeit a rendelet 5. számú melléklete alapján kell alkalmazni a védendő területre vonatkoztatható megítélési pozíciók szerinti értékekkel.

Közlekedési zajvédelem

A település belterületét érintő számozott út forgalma és zajterhelése:

Út száma	2004. év forgalmi adatai				2015. év forgalmi adatai			
	ÁNF Ej/nap	LAeq nappal dB	LAeq éjjel dB	Korrekció dB	ÁNF Ej/nap dB	LAeq nappal dB	LAeq éjjel dB	Határérték dB
42115-ös út (belterületi szakasz)	237	56.5	48.8	-4.5	265	56.9	49.3	65/55

A belterületi utak mentén a távlatban is mértékadó forgalom alapján nem merül fel zajvédelmi igény. A lakóépületek kímélése érdekében mindezek ellenére az alábbi, általános zajvédelmi szempontok érvényesítése javasolt:

- Az esetlegesen zavaró közlekedési zajterhelés mérséklését a haladási sebességek korlátozásával, valamint az utak burkolatminőségének javításával lehet biztosítani.
- Az új beépítéseknél a szabályozási tervben előírt előkerteket kell kialakítani.
- A közlekedési utak felé a lakóépületek nem csendigényes helyiségeit, vagy nem lakófunkciójú helyiségeit célszerű elhelyezni.
- Az épületek tervezése és építése során zajvédelmi szempontokat (alaprajzi elrendezése, helyiségek elhelyezése, épületszerkezetek megfelelő akusztikai tervezése) is érvényre kell juttatni.
- A belterületi utak melletti telekhatáron a zaj árnyékolására alkalmas zajvédelmi célú kerítés kialakítása javasolt.
- A gazdasági és lakóövezetek közötti védelmi igényt a gazdasági övezeten belül kell biztosítani.
- A helyi zajvédelmi feladatok megvalósítását (háztartási zaj, hangosító berendezések zajterhelésének kezelése) a törvényi előírások érvényesítése mellett helyi zajvédelmi rendelettel is biztosítani kell.

Üzemi zajvédelem

A külterületen távlatban megvalósuló gazdasági övezeteket úgy kell kialakítani, beépíteni és működtetni, hogy azok zajemissziója ne okozzon határértéket meghaladó terhelést a védendő létesítmények, illetve területhasználatok, elsősorban a lakóövezetek felé.

A védelmet az építmények, tevékenységek és technológiák zajvédelmi megfontolású elhelyezésével, illetve megválasztásával úgy kell kialakítani, hogy az üzemi, vagy építési zajterhelés a telephely/építési telek telekhatárán, illetve a környezetében lévő védendő homlokzatok előtt 2 m-el vonatkozó a határértékeket ne haladja meg.

Üzemi létesítményektől származó zaj megengedett értékei:

1. övezetben 45/35 dB, 2. övezetben 50/40 dB, 3. övezetben 55/45 dB, 4. övezetben 60/50 dB lehet. Külterületen a legnagyobb megengedett zajterhelés mértéke 70 dB.

Építési zajvédelem

Az építés területén megengedett zajterhelési határértékek betartását Építtető vagy Üzemeltető köteles biztosítani.

Építőipari kivitelezési tevékenységtől származó zaj megengedett értékei:

- Egy hónap, vagy kevesebb időtartam: 1. övezet 60/45 dB; 2. övezet 65/50 dB; 3. és 4. övezet 70/55 dB;
- Egy hónaptól egy évig: 1. övezet 55/40 dB; 2. övezet 60/45 dB; 3. övezet 65/50 dB; 4. övezet 70/55 dB.
- Egy évnél több: 1. övezet 50/35 dB; 2. övezet 55/40 dB; 3. övezet 60/45 dB; 4. övezet 65/50 dB.

4. Talaj- és vízvédelem

Talajvédelem

A talajvédelmi feladatok a vízvédelmi feladatokkal összhangban valósulnak meg.

Ezek legfontosabb programja a közműfejlesztés település-szintű megvalósítása, a rendezett szennyvíz és hulladékelhelyezés, valamint a talaj és vízszennyezést kizáró gazdasági tevékenységek végzése.

A talajadottságok alapján távlatban a legelőgazdálkodásnak, kisebb mértékkel az állattartásnak, valamint a növénytermesztésnek van és lesz tere a településen.

A kertgazdálkodást az Mk besorolású területeken úgy kell folytatni, hogy a gazdálkodás semmilyen formában ne okozzon zavaró terhelést a környezethasználatban, környezet-igénybevételben.

A gazdálkodási tevékenységek területein, telephelyein a talaj és vizek szennyeződési kockázatát infrastruktúrális és technológiai korszerűsítéssel kell megelőzni, illetve kizárni.

Talajvédelmi feladatok:

- A talajra szennyezési kockázatot jelentő tevékenységet (ezen belül a belterületi közműhiányt, a hulladék környezetterhelő elhelyezését) fel kell számolni.
- A talajadottságoknak megfelelően a művelési ágakban, területhasználatokban kisebb mértékű eltolódást az erdőterület fejlesztés jelenthet.
- A talajerőgazdálkodás terén figyelembe kell venni a 49/2001.(IV.3.)Korm. r. 1. sz. mellékletben megadott, a nitráatterheléssel kapcsolatos előírásokat.
- A település területén az építési, tereprendezési munkákhoz csak legális anyagnyerő helyről származó ásványi anyagot lehet használni.
- A gazdasági övezetekben bel- és külterületen olyan tevékenység folytatható, amely nem veszélyezteteti a talaj- és földtani közeg állapotát.

A tervezési területen nem folytatható olyan gazdálkodás, amely bármely módon veszélyeztetné a talajt, vagy a vizeket.

Vízvédelem

A vízvédelmi feladatokat a talajvédelmi feladatokkal összhangban kell megvalósítani.

A területen a földtani közeg, a felszíni és felszín alatti vizek védelmét a 219/2004. (VII.21.)Korm. r., 220/2004.(VII.21.)Korm. r., a 10/2000.(VI.2.)KöM-EüM-FVM-KHVM e.r., a 203/2001.(X.26.)Korm. r., a 204/2001.(X.26.)Korm. r., valamint a 9/2002.(III.22.) KöM-KöViM e.r.-ekben előírt minőségi és eljárási követelmények szerint kell biztosítani. A település közigazgatási területe a felszín alatti víz állapota szempontjából a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet értelmében kevésbé érzékeny területen helyezkedik el.

Vízellátás

A településen az ivóvíz szolgáltatást továbbra is a vezetékes ivóvízellátó rendszer biztosítja a vízműves kutakból. A vízmű kapacitása távlatban is biztosítani tudja a vízigényeket.

Szennyvízelvezetés

A kommunális szennyvizek gyűjtését kiépített közműhálózat révén kell biztosítani. A hálózat befogadójaként, mint szennyvízelhelyező telep két alternatívát szükséges vizsgálni:

1. A tervezett Furta-Zsáka szennyvíztelephez való csatlakozás
2. Önálló szennyvíztisztító létesítése, amelyen belül a gyökérzónás tisztítási lehetőség is számításba vehető.

Mindkét esetben követelmény az elhelyezett szennyvizekkel szemben telep a 204/2001. (X.26.)Korm. r.-ben előírt szennyvízminőségű.

A befogadóba táplált víz minősége során a felszíni vizek védelme érdekében be kell tartani továbbá a 203/2001.(X.26.)Korm. r., valamint a 9/2002.(III.22.)KöM-KöViM e.r.-ekben előírt minőségi és eljárási követelményeket.

Csapadékvíz-elvezetés

A település bel- és külterületén meglévő vízmedrek, régi holtágak vízgyűjtő/tározó jellegű adottságait célszerű tudatosan kihasználni.

Ennek érdekében (kapcsolódva az ökológiai és szabadidős övezetek igényeihez is) a külterület északi részén víztározó tó terület kerül kijelölésre.

A bel- és külterületi csapadékvízgyűjtő rendszert úgy célszerű szervezni, hogy az vízutánpótlást biztosítson a tó számára.

A vízgazdálkodási feladatokat a 2001. évi LXXI. törvény, valamint a 205/2001.(X.26.) Korm. r. előírásai szerint kell megoldani.

A távlati vízvédelem fontos feladata a terület felszíni és felszín alatti vizeinek minőségi védelme, a szennyezési kockázatok kizárása.

További fontosabb vízvédelmi feladatok:

- Az állattartó telepeken a szilárd és hígtrágya kezelését a környezet (talaj- és vizek) terhelésének kizárásával kell megoldani.
- Az állattartó telepek csak környezetvédelmi engedély alapján maradhatnak fenn.
- Az élő felszíni vizekbe, felszínalatti vizekbe kockázatos anyag nem engedhető.
- A területen fúrott kút vízjogi engedély alapján létesíthető és üzemeltethető. Az előírásoknak nem megfelelő vízkivételi helyeket fel kell számolni.

5. Hulladékgazdálkodás

A hulladékgazdálkodás kérdésében a 2000. évi XLIII. t., a 16/2001.(VII.18.)KÖM r., a 16/2002.(IV.10.)EüM r. és a 241/2001.(XII.10.)Korm. r., a 98/2001.(VI.15.) Korm. r., valamint a 45/2004.(VII.26.)BM-KvVM e.r. előírásait kell mértékadónak tekinteni. El kell készíteni a hulladékgazdálkodási tervet.

A jelenlegi 061/5 hrsz.-ú területen lévő megtűrt szemételepet meg kell szüntetni. A lezárás és rekultiváció során figyelembe kell venni a 22/2002.(X.10.)KÖM r. előírásait.

A hulladék rendezett elhelyezését Berettyóújfalu regionális lerakótelepén kell megoldani. Ennek érdekében a gyűjtőjáratokat heti gyakorisággal kell üzemeltetni. A hulladékgazdálkodásban törekedni kell a szelektív gyűjtés megvalósítására.

A településen keletkező állati hullákat továbbra is az ATEV révén kell elhelyezni.

6. Védőövezetek

A település területén nincs és nem létesül olyan létszámú állattartó telep, melynek a 21/2001.(II.14.)Korm. r. szerint védőövezetet kell kijelölni.

Egyéb előírások alapján védőtávolságot igénylő tevékenységek és létesítmények:

- Vízfolyások mellett a törvényben előírt védőövezet, vagy korlátozás.
- Települési vízműves kút vonatkozásában a törvényben előírt korlátozásokkal kijelölt védőidom (123/1997.(VII.18.)Korm. r. alapján)
- Villamos távvezetékek biztonsági övezetei a 11/1984.(VIII.22.)IpM r. szerint.
- Hulladéklerakás területe a 21/2001.(II.14.)Korm. r. szerint a rekultivációig 500 m, a rekultiváció utáni 10 évig 300 m, amelyek biztosíthatók.
- A meglévő és tervezett természeti, természetvédelmi területek környezetében nincs megállapított pufferzóna, vagy védőövezet.
- Tervezett különleges hulladékgazdálkodási terület: az övezetben elhelyezésre kerülő tevékenységgel szemben min. 500 m védőtávolság igényt kell biztosítani a belterület védelme érdekében. A védőövezeten belül nem folytatható külön védőtávolságot igénylő tevékenység.
- A gazdasági ipari (Gip), valamint a Köök és Ksp övezetekben nem helyezhető el védőtávolság igényes tevékenység.

VI. KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS

1. A település általános közlekedési vizsgálata, közlekedésfejlesztés

A település közúti kapcsolata a 47-es számú főútról a 42115-ös számú bekötőúttal biztosított.

Az út átlagos napi forgalma a bekötőút belterületi szakaszán (Kossuth utca) kétirányba 161 E/nap a 2001-es forgalomszámlálási adatok alapján. A 2015-ben várható forgalom 213 E/nap, mely forgalom jelentéktelen.

A település bel és külterületi szakaszán 6,0 m-es szilárd burkolattal a Kossuth utca kiépített.

Tömegközlekedési lehetőség csak autóbuszsal van. A településre napi nyolc járat megy be a Berettyóújfalu – Csökmő között közlekedő autóbuszokból. A 47-es úton több járat megáll, ahonnan 3,0 km-es gyaloglással érhető el a település. Az autóbusz megállóhely kiépített a polgármesteri hivatalnál. Az autóbuszok megfordulási lehetősége biztosított.

Kiépített parkolóhelyek a településen nincsenek.

Az országos közúthálózat fejlesztési terv szerint az M 47-es gyorsforgalmi út érinti a település közigazgatási határát É-ről, ezért itt területet biztosítunk.

A 42115-ös bekötőútnak a továbbépítését javasoljuk a meglévő földút nyomvonalán a 4219-es Furtát Komádival összekötő útig, melynek főúttá fejlesztését tervezik. Ez összhangban van a megyei közúthálózat fejlesztési koncepcióval, mely a bekötőút mellékúttá fejlesztését irányozza elő.

A Petőfi utcát gyűjtőútként tervezzük, mivel innen tárható fel a tervezett iparterület, és az úthoz csatlakoznak mezőgazdasági dűlőutak is. A külterület ÉK-i részének feltárására szintén mezőgazdasági fő dűlőútnak jelölünk ki nyomvonalat.

Kerékpár és gyalogutak építését nem tartjuk szükségesnek a térségben.

A vasúti, légi és vízi közlekedéssel a településen nem kell számolni.

VII. KÖZMŰFEJLESZTÉS

1. Ivóvízellátás

A település vízellátása saját, törpevízművel van megoldva. A vízmű a fő utcán, a Polgármesteri hivattal szemben van. Víztermelési technológia: 1 db kútból a búvárszivattyú a 20 m³-es térszíni tárolóba juttatja a kitermelt vizet. Innen hálózati szivattyú nyomja a hálózatba. A nyomástartás 1 db 2000 l-es hidroforral van megoldva. A fertőtlenítésen kívül vízkezelés nincs.

Kapacitások:

Kút:	202 m ³ /d
Búvárszivattyú:	79 m ³ /d
Hálózati szivattyú:	99 m ³ /d
Csőhálózat:	434 m ³ /d
Vízmű mértékadó kapacitása:	79 m ³ /d.

Az elosztó hálózat minden utcában kiépült NA 100 és NA 80 mérettel, hossza 2498 m. A hálózatra 7 db közkifolyó és 10 db tűzcsap csatlakozik.

Az ivóvízfogyasztás átlagosan 10 m³/d, a fogyasztási csúcs 26 m³/d.

A vízmű kapacitásából és a fogyasztási adatokból megállapítható, hogy a vízmű a vízigényeket ki tudja elégíteni a fejlesztési területek beépülése esetén is.

A vízelosztó hálózatot a fejlesztésre kijelölt területeken is ki kell építeni. A településtől Ny-ra tervezett ipari létesítmény ivóvízellátására ki kell építeni egy célvezetékét.

2. Szennyvízelvezetés

A településen jelenleg szennyvízelvezető rendszer nincs kiépítve, a keletkező szennyvizet elszikkasztják.

A szennyvízelvezetés és kezelés megoldására két javaslatot teszünk:

1. A belterületen gravitációs szennyvízelvezető rendszert kell építeni, majd a település É-i szélén egy szennyvízátemelővel a zsákai szennyvíztisztító telepre juttatni a keletkezett szennyvizet. Ez kb. 5 km nyomott szennyvízvezeték építését jelenti. A térségben A Zsáka és Furta települések szennyvízelvezető és kezelő rendszereinek kiépülésekor a tisztító telep kapacitásánál számoltak ezzel a megoldással.
2. A belterületen gravitációs szennyvízelvezető rendszert kell építeni, majd a település D-i szélén egy szennyvízátemelőt kell építeni, amely a településtől kb. 700 m-re létesítendő gyökérzónás szennyvíztisztító telepre juttatja el a szennyvizet.

A keletkező szennyvíz mennyisége 20 m³/d.

Tekintettel a csekély szennyvízmennyiségre, valamint az 1. változat hosszú nyomott vezetékének magas költségére, a 2. számú szennyvízkezelési rendszer megépítése javasolható.

A tervezett akkumulátor-feldolgozó üzem szennyvízkezelését a telephelyén kell megoldani tekintettel ipari és nem kommunális voltára.

3. Felszíni vízelvezetés

A település felszíne sík, enyhe É-i lejtéssel. A település a Zsáka-Furta csatorna öblözetén belül a Bico-Fülöpéri csatorna öblözetébe tartozik.

A külterületen üzemelő csatornák közül az Ölvös főcsatorna TIVIZIG kezelésben, az összes többi a Berettyó Vízgazdálkodási társulat kezelésében van.

A belterületi felszíni vizek elvezetésére nyílt, túlnyomórészt burkolt árkok épültek ki. A domborzati adottságok miatt a Kossuth és Petőfi utcák között a kertvégek mélyfekvésűek, itt egy természetes vízelvezető árok működik, amelyik az Ölvös csatornába csatlakozik. Ugyancsak az Ölvös csatornába csatlakozik a település K-i belterületi határán lévő árok is, amelybe csatlakozik a Kossuth utcai árok is. Mindkét árok zsilippel csatlakozik a csatornába, amelyeket magas vízállás esetén le kell zárni a visszaduzzasztás megakadályozására, és mobil átemelők telepítésével lehet a belterületről a csapadékvizet a befogadó Ölvös csatornába átemelni.

4. Földgázellátás

A település földgázellátása a Mezősas közelében megépült MOL átadóállomásról induló 8 bar nyomású, Darvasig Ø 200 KPE távvezetékéről van megoldva. Erről az átadóállomásról van ellátva Hajdú-Bihar megye DNy-i része földgázzal. A távvezeték Furta, Zsáka, Vekerd, Darvas, Csökmő és Újiráz településeket látja el.

A Vekerdet ellátó gázfogadó állomás a település É-i szélén üzemel, kapacitása 5 bar primer és 3 bar szekunder nyomás mellett 1200 m³/h.

A településen Ø 63 KPE középnyomású gázelosztóvezeték épült meg.

A gázfogadó állomás kapacitása további gázigények kielégítést is lehetővé teszi, a gázelosztó hálózatot az igények felmerülésének megfelelően bővíteni kell.

5. Elektromos ellátás

a.) Táppont

Vekerd község és igazgatási területének villamos energia ellátását a Berettyóújfalui 132/22 kV-os alállomás illetve a Berettyóújfalú – Szeghalom irányú 22 kV-os szabadvezeteki hálózat biztosítja, mely a távlati fejlesztési igények kielégítésére is alkalmas.

b.) Transzformátor állomások, energia igény

Jelenlegi belterületi lakások száma: 70 db

Fejlesztési igény a belterület D-i részén: 25 db lakótelek.

Többlet energiaigény: $20 \times 10 \text{ kW} \times 0,38 = 76 \text{ kW}$

A település külterületén felmerült fejlesztési igények:

- Az igazgatási terület D-i részén térségi szennyvíztisztító terület kijelölve. Becsült energia igény: 40 kW
- A külterület Ny-i részén használt akkumulátor semlegesítő üzem létesítésével számol a terv. Energia igény: 40 kW
- É-i részén a bekötő közlekedési út két oldalán ökológiai oktatási központ, idegenforgalmi terület, szabadidő- és sportcentrum kiépítése válható. Becsült energiaigény: $2 \times 60 = 120 \text{ kW}$.

A tervezett terület meglévő TR. állomásainak adatai:

Sorsz.	Megnevezés	TR. tip.	TR. telj.	Jelleg
1.	Dózsa Gy. u.	VOTR 22/125	63 kVA	komm.
2.	Petőfi S. u.	OTR 22/160	100 kVA	komm.
3.	Olasz tanya	F.OTR 22/125	63 kVA	mg.
4.				

A táblázatból látható, hogy a belterületi fogyasztókat 2 db TR. állomás látja el energiával. A minimális lakásfejlesztési igényt gépkapacitás növeléssel biztosítani lehet. A külterületi energiaigény kielégítésére már a területi igényhelyek szétszórtsága miatt is területenként 1-1 db, összesen 4 db új OTR 22/04 tip. TR. állomás telepítését javasoljuk, melyek megépítésére a felmerült igények szerint kerülhet sor.

c.) 0,4 kV-os hálózat

Új utca nyitására nem kerül sor, ezért a meglévő szabadvezetékes hálózat az igényeket kielégíti.

d.) Közvilágítás

A közlekedési utak közvilágítással el vannak látva. Az úthálózatban fejlesztésre nem kerül sor.

6. Hírközlő hálózat

a.) Telefonellátás

A település Berettyóújfalu góckörzethez tartozik. Körzetszám: 54. A meglévő hálózatban fejlesztés nem várható. A meglévő előfizetők száma: 45 db. A nyilvános állomások száma: 1 db (Kossuth u. posta).